

Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaa (Metsähallitus, luonnos 7.1.2003) koskeva lausunto

1 JOHDANTO

Kansallispuistot ovat tärkeitä uhanalaisten eliöiden ja luontotyyppien suojelualueita, joista kullakin on omat erityispiirteensä. Nuuksion kansallispuistolle on omaleimaista liito-oravalle luonteenomaisten, rinteissä sijaitsevien ja runsaasti haapaa kasvavien varttuneiden sekametsien runsaus. Niinpä liito-oravia elääkin Nuuksion kansallispuistossa runsaasti. Kansallispuiston alueella (noin 3600 hehtaaria) on noin 60 sellaista liito-oravan esiintymispaikkaa, joka on ollut asuttuna 1990 luvulla. Runsaimmat keskittymät ovat Myllypuron alueella kansallispuiston ydinalueella sekä Ketunkorven alueella, joka sijaitsee muusta kansallispuistosta erillään. Kansallispuiston hoidon ja käytön keskeiset tavoitteet turvaavat liito-oravan elinmahdollisuudet erittäin hyvin. Näitä tavoitteita ovat

- turvataan luonnonarvojen säilyminen ja lisätään puiston luonnontilaisuutta ja luonnon monimuotoisuutta. Alueen muut käyttömuodot sovitetaan suojelun vaatimiin rajoihin.
- kaikki uhanalaisten lajien sekä luonto- ja lintudirektiivin lajien luonnonvaraiset esiintymät turvataan.

Tässä lausunnossamme tarkastelemme hoito- ja käyttösuunnitelmaa lähinnä liito-oravan näkökulmasta.

2 LIITO-ORAVAT KANSALLISPUISTON LÄHIALUEILLA

Nuuksion kansallispuisto kattaa suunnitellussa laajuudessaan koko Natura-alueen, jonka pinta-ala on noin 5600 hehtaaria. Kansallispuistoa täydentävät lisäksi sen välittömässä läheisyydessä olevat Helsingin kaupungin ulkoilualueet, vaikkakin niillä näyttääkin metsän hoito olevan melko tehokasta. Koko metsäisen järviylängön pinta-ala on noin 230 neliökilometriä.

Koko järviylängön alueella liito-oravan esiintymispaikkoja on lähes 300. Näistä runsaat puolet olivat asuttuja vuonna 1997. Kaikista esiintymispaikoista noin 20 % sijaitsee kansallispuiston alueella, 25 % Helsingin ulkoilualueilla ja loput noin 55 % yksityismailla.

Tihein liito-oravakanta on kansallispuiston alueella Myllypurossa (21 esiintymää / 4 neliökilometriä) ja Ketunkorvessa (21). Puiston ulkopuolisilla alueilla liito-oravaa esiintyy tiheimmin Lakistossa (20) ja Ruskealassa (24).

3 NUUKSION LIITO-ORAVIEN UHAT

Kansallispuisto ei turvaa liito-oravan säilymistä Nuuksion alueella. Nuuksion kaikista liito-oravan esiintymispaikoista noin puolet ovat yksityisten mailla, joita uhkaa yleiskaavan mukainen rakentaminen. Liito-oravalle sopivat metsät ovat Nuuksiossa säilyneet näinkin koskemattomina, koska alue on ollut vuosikausia toimenpidekiellossa yleiskaavan laatimista varten. Puiston ulkopuolisia liito-oravia uhkaa nyt samat tekijät kuin muuallakin maassamme:

- Kiinteän asutuksen tunkeutuminen yhä vain lähemmäksi kansallispuiston rajaa ja siten liito-oravan ydinalueiden jääminen eristyksiin (uudet asuinalueet ja kesämökkien muuttuminen ympärivuotisiksi)
- Metsien pirstaloituminen varsinkin suurten peltoaukeiden läheisyydessä uhkaa sulkea liito-oravan kulkuyhteydet kansallispuistoa ympäröiville metsäalueille
- Tieväylien leveneminen ylitsepääsemättömiksi. Kansallispuiston eteläpuoleinen moottoritie on Suomen vanhin. Tie rakennettiin aikoinaan nykyisiä moottoriteitä kapeammaksi ja se pantiin kiertämään korkeimmat mäet ja kalliot. Siten tämä tien pätkä on liito-oravan ylitysmahdollisuuksien suhteen Suomen parhaita moottoriteitä. Siinä on useita potentiaalisia ylityspaikkoja liito-oravalle.

4 TARPEELLISET TOIMENPITEET LIITO-ORAVAN HYVÄKSI

Metsähallituksen tulisi kansallispuiston haltijana toimia aktiivisessa yhteistyössä puistoa ympäröivien kuntien (Espoo, Kirkkonummi, Vihti, Nurmijärvi), Rannikon metsäkeskuksen sekä Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa, jotta kansallispuiston lähialueiden yksityisten ja yhteisöjen metsissä olevat liito-oravan tunnetut esiintymät turvataan riittävän laajasti kaavoituksessa ja metsänhoidossa. Erityisesti on

LIITO-ORAVAYHDISTYS NORKKO RY.
FLYGEKORRFÖRENINGEN NORKKO RF.

LAUSUNTO
28.2.2003

huomioitava, että myös tilapäisesti asumattomat tunnetut esiintymät nauttivat luonnonsuojelulain 49 §:n mukaista suojaa.

Liito-oravan esiintymispaikkojen suojelun lisäksi tulisi suunnitella sopivat kulkureitit esiintymiltä ympäröiville metsäalueille ja varmistaa reittien pysyvyys maanomistajien kanssa.

Moottoritien parhaimpien ylityspaikkojen läheisyydessä tulisi tutkimuksin selvittää liito-oravien kyky ja halu ylittää leveitä väyliä. Myös riista-aidan tyyppin ja sijainnin (tiehen ja reunametsään nähden) vaikutus liito-oravan ylitysmahdollisuuksiin tulisi selvittää. Siitä olisi apua tulevien teiden suunnittelussa. Edelleen tulisi varmistaa kulkuyhteyksien säilyminen paitsi kansallispuiston eri osien välillä (ydinosa – Ketunkorpi) myös kansallispuistosta moottoritien yli eteläiseen Espooseen ja Kirkkonummelle.

Espoossa 28.2.2003

Liito-oravayhdistys Norkko ry

Pekka Heinonen
puheenjohtaja

Pekka Heinonen, Ansatie 16, 02940 ESPOO
Puh: 050-5335339, e-mail: pekka.heinonen@ppm.inet.fi